

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. gruodžio 16 d. Nr. 21RE3-240 (AG3-202/25-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vaidos Jokubauskaitės (pranešėja), Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė) ir Ramintos Ramanauskienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjos X asociacijos direktoriui E. M., trečiojo suinteresuoto asmens atstovams M. M. ir advokatui V. M.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemėmis išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos X asociacijos skundą atsakovei Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos dėl sprendimų panaikinimo. Trečiasis suinteresuotas asmuo Žemės ūkio agentūra prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjos X asociacijos (toliau – ir pareiškėja arba Asociacija) atstovas (direktorius) Egidijus Mackevičius 2025 m. lapkričio 11 d. pateikė Lietuvos administracinių ginčų komisijai skundą „Dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos 2025-10-10 sprendimų Nr. BR6-4956 ir BR6-4957 „Dėl užstato nusavinimo“ (toliau – skundas), prašydamas panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ir atsakovė arba NMA) 2025 m. spalio 10 d. sprendimą Nr. BR6-4956 „Dėl užstato nusavinimo“ (toliau – Sprendimas Nr. 1) ir 2025 m. spalio 10 d. sprendimą Nr. BR6-4957 „Dėl užstato nusavinimo“ (toliau abu kartu – Sprendimai) ir įpareigoti trečiąjį suinteresuotą asmenį Žemės ūkio agentūrą prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ir Agentūra) savo kompetencijos ribose priimti sprendimus dėl Asociacijos pateiktų mokėjimo prašymų, kuriuos būtų galima skusti teisės aktų numatyta tvarka.

Skunde nurodoma, kad Asociacija vykdo dotacijų susitarimus, pasirašytus su Agentūra, t. y. 2020 m. balandžio 20 d. dotacijos susitarimą Nr. [duomenys neskelbtini] (toliau – Kinijos sutartis) dėl Informavimo apie Europos mėsos gaminius ir jų pardavimo skatinimo Kinijoje, Honkonge, Makao, Azerbaidžane ir Ukrainoje programos (toliau – Kinijos programa) ir 2020 m. balandžio 20 d. dotacijos susitarimą Nr. [duomenys neskelbtini] (toliau – JAV sutartis) dėl Informavimo apie Europos mėsos gaminius ir jų pardavimo skatinimo JAV rinkoje programos (toliau – JAV programa).

Pareiškėja nurodo, kad 2025 m. spalio 10 d. elektroniniu paštu gavo NMA Sprendimus, kuriais buvo informuota, kad Asociacija neįvykdė įsipareigojimų pagal garantinius raštus, todėl Agentūra 2025 m. spalio 9 d. priėmė sprendimus Nr. 2A-8.13 Mr-962 ir Nr. 2A-8.13 Mr-963, kuriais vadovaujantis buvo Sprendimais nusavinti užstatai – [duomenys neskelbtini] Eur (JAV programoje) ir [duomenys neskelbtini] Eur (Kinijos programoje). Pareiškėja pažymi, kad Sprendimuose nenurodyta, kokių įsipareigojimų pagal garantinius raštus Asociacija neįvykdė.

Komentuodama NMA nurodymą pareiškėjai per 30 kalendorinių dienų nuo Sprendimų gavimo dienos pervesti [duomenys neskelbtini] Eur ir [duomenys neskelbtini] Eur nusavinamų

užstatų sumą į NMA sąskaitą, pareiškėja pažymi, kad nėra ginčo, jog Asociacija yra gavusi aukščiau nurodytų sumų išankstinius mokėjimus ir jų užtikrinimui buvo pateikusi banko garantijas. Pažymi, kad Sprendimų pateikimo metu banko garantijos galiojo iki 2025 m. lapkričio 20 d.

Pareiškėja nurodo, kad Agentūrai yra pateiktos naujos banko garantijos [duomenys neskelbtini] Eur ir [duomenys neskelbtini] Eur sumai, kurios galioja iki 2027 m. vasario 20 d., todėl NMA neturi jokio faktinio ar teisinio pagrindo nusavinti sumokėtą išankstinį mokėjimą.

Pareiškėja skunde taip pat teigia, kad iki šios dienos, praėjus daugiau kaip ketveriems metams po mokėjimų prašymų pateikimo, pažeisdama teisės aktų reikalavimus Agentūra / NMA nėra išmokėjusi Asociacijai priklausančių sumų pagal Dotacijų programas arba priėmusi sprendimo neišmokėti šių sumų ir tokio sprendimo motyvai galėtų būti ginčijami teisme. Tokius veiksmus vertina kaip biurokratizmą ir proceso vilkinimą. Pareiškėjos manymu, jei ji padarė pažeidimus, jie turi būti įvardinti ir pritaikytos sankcijos, o esant ginčui – patikrintos teismine tvarka. Dėl susidariusios situacijos kai pažeidimai neįvardinami ilgą laiką, sustabdytas programų vykdymas, daroma žala Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos programų prestižui, nes nevykdomos sutartys su verslo partneriais.

Pareiškėja laikosi pozicijos, kad skundžiami Sprendimai dėl aukščiau išdėstytų argumentų yra nemotyvuoti, be teisinio ir faktinio pagrindo. Sprendimus laiko neatitinkančiais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAĮ) nustatytą administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų (10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų) ir gero administravimo principo. Skundą papildomai grindžia VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintais viešojo administravimo principais ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) jurisprudencija dėl individualaus administracinio akto tinkamo motyvavimo ir gero administravimo principo taikymo viešojo administravimo subjektų veikloje.

Atsakovė atsiliepimu prašo Komisijos bylą nutraukti.

Atsakovė 2025 m. lapkričio 19 d. raštu „Dėl informacijos pateikimo“ (Komisijoje reg. Nr. 20R3-576) nurodė, kad 2025 m. lapkričio 14 d. raštu Nr. BR6-5508 „Dėl užstato nusavinimo“ informavo pareiškėją, jog NMA, vadovaujantis Agentūros 2025 m. lapkričio 12 d. priimtu sprendimu Nr. 2A-8.13 Mr-1108 „Dėl sprendimo susigrąžinti išankstinį mokėjimą panaikinimo“ (toliau – Agentūros Raštas Nr. 1), anuliavo užstatų nusavinimą, todėl prašo Sprendimą Nr. 1 laikyti negaliojančiu. Atitinkamai prašo laikyti negaliojančiu ir Sprendimą Nr. 2, kadangi, vadovaujantis Agentūros 2025 m. lapkričio 12 d. priimtu sprendimu Nr. 2A-8.13 Mr-1109 „Dėl sprendimo susigrąžinti išankstinį mokėjimą panaikinimo“ (toliau – Agentūros Raštas Nr. 2), NMA anuliavo ir Sprendime Nr. 2 nurodyto užstato nusavinimą.

Atsižvelgdama į aukščiau nurodytas aplinkybes, atsakovė prašo administracinio ginčo bylą nutraukti.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Žemės ūkio agentūra prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atsiliepimu su skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Agentūra atsiliepime nurodo, kad 2022 m. kovo 21 d. Agentūra (tuo metu – VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra) raštu Nr. 2A-(8.13)-003 informavo pareiškėją, kad susipažino su jos 2022 m. vasario 25 d. raštu Nr. 11 bei anksčiau teiktais raštais dėl Agentūros ketinimo stabdyti mokėjimus Informavimo apie Europos mėsos gaminius ir jų pardavimo skatinimo JAV rinkoje programai (minėta, JAV programa). Pasak Agentūros, minėtu raštu pareiškėja buvo informuota, kad yra priimamas sprendimas stabdyti JAV programos mokėjimus, kuris įsigalioja nuo šio rašto išsiuntimo dienos. Taip pat buvo nurodyta rašto apskundimo tvarka.

2022 m. kovo 21 d. raštu Nr. 2A-(8.13)-004 informavo pareiškėją, kad Agentūra susipažino su Asociacijos 2022 m. vasario 25 d. raštu Nr. 11 bei anksčiau pateiktais raštais dėl Agentūros ketinimo stabdyti mokėjimus Informavimo apie Europos mėsos gaminius ir jų pardavimo skatinimo Kinijoje, Honkonge, Makao, Azerbaidžane ir Ukrainoje programai (minėta, Kinijos programa). Pareiškėja buvo informuota apie priimamą sprendimą stabdyti Kinijos programos mokėjimus, kuris įsigalioja nuo rašto išsiuntimo tvarkos. Taip pat buvo nurodyta rašto apskundimo tvarka.

Atsiliepime nurodoma, kad 2025 m. spalio 9 d. Agentūra priėmė sprendimą Nr. 2A-8.13 Mr-962 „Dėl sprendimo susigrąžinti išankstinį mokėjimą“, kuriame, be kita ko, buvo nurodyta, jog Agentūra atliko Kinijos programos (2020 m. balandžio 20 d. dotacijos susitarimo Nr. 874640-LMPA_CNHKMOAZUA/20SUT-2, minėta, Kinijos sutartis) išankstinio mokėjimo gavimo tinkamumo sąlygų vertinimą. Agentūra sprendime išdėstė nustatytus pastebėjimus. Atsižvelgiant į juos bei į tai, kad CNHKMOAZUA garantijų (AB „SEB bankas“ 2020 m. gegužės 20 d. garantinis raštas Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2024 m. vasario 28 d. pakeitimu Nr. 1) ir AB „Swedbank“ 2020 m. gegužės 20 d. garantinis raštas Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2024 m. kovo 5 d. pakeitimu Nr. 1), išduotų išankstiniam mokėjimui pagal LMPA_CNHKMOAZUA dotacijos susitarimą gauti, galiojimo terminas yra 2025 m. lapkričio 20 d., o tai reiškia, kad pasibaigus šiam terminui bus pažeistos Reglamento 2015/1831 13 straipsnio 2 punkte bei Kinijos sutarties 16.2 papunktyje nurodytos būtinos sąlygos išankstinio mokėjimo gavimui, Agentūra, siekdama apsaugoti Europos Sąjungos interesus, priėmė sprendimą susigrąžinti visą išankstinio mokėjimo sumą – [duomenys neskelbtini] Eur. Taip pat aptariamame sprendime buvo pateikta informacija, kad minėtas sprendimas gali būti pakeistas, jeigu CNHKMOAZUA garantijų pratęsimai bus pateikti iki 2025 m. lapkričio 20 d.

Agentūra 2025 m. spalio 9 d. priėmė ir sprendimą Nr. 2A-8.13 Mr-963 „Dėl sprendimo susigrąžinti išankstinį mokėjimą“. Jame, be kita ko, nurodė, kad Agentūra atliko JAV programos (2020 m. balandžio 20 d. dotacijos susitarimo Nr. [duomenys neskelbtini], minėta, JAV sutartis) išankstinio mokėjimo gavimo tinkamumo sąlygų vertinimą. Nurodoma, kad minėtame sprendime Agentūra išdėstė nustatytus pastebėjimus. Remiantis jais, bet atsižvelgiant į tai, kad LMPA_USA garantijų (AB „SEB bankas“ 2020 m. gegužės 20 d. garantinis raštas Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2020 m. gegužės 22 d. pakeitimu Nr. 1 ir 2024 m. vasario 27 d. pakeitimu Nr. 2) ir AB „Swedbank“ 2020 m. gegužės 20 d. garantinis raštas Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2024 m. kovo 5 d. pakeitimu Nr. 1), išduotų išankstiniam mokėjimui pagal LMPA_USA dotacijos susitarimą gauti, galiojimo terminas yra 2025 m. lapkričio 20 d., tai reiškia, kad pasibaigus šiam terminui bus pažeistos Reglamento 2015/1831 13 straipsnio 2 punkte bei JAV sutarties 16.2 papunktyje nurodytos būtinos sąlygos išankstinio mokėjimo gavimui, Agentūra priėmė sprendimą susigrąžinti visą išankstinio mokėjimo sumą, t. y. [duomenys neskelbtini] Eur. Taip pat šiame sprendime buvo pateikta informacija, kad šis sprendimas gali būti pakeistas, jeigu LMPA_USA garantijų pratęsimai bus pateikti iki 2025 m. lapkričio 20 d.

Atsižvelgdama į aukščiau minėtus Agentūros sprendimus, 2025 m. spalio 10 d. NMA pateikė Asociacijai skundžiamus Sprendimus.

Atsiliepime taip pat nurodoma, kad 2025 m. lapkričio 12 d. Agentūra priėmė Raštą Nr. 1 ir Raštą Nr. 2, kuriais Agentūra informavo pareiškėją, kad gavusi CNHKMOAZUA garantijų pakeitimus ir LMPA_USA garantijų pakeitimus, nusprendė, kad nurodytos būtinos sąlygos išankstinio mokėjimo gavimui nebus pažeistos, todėl panaikina ankstesniuose raštuose (2025 m. spalio 9 d. Agentūros raštas Nr. 2A-8.13 Mr-962 ir raštas Nr. Nr. 2A-8.13 Mr-963) nurodytus sprendimus susigrąžinti visas išankstinio mokėjimo sumas ([duomenys neskelbtini] Eur ir [duomenys neskelbtini] Eur).

2025 m. lapkričio 14 d. NMA raštu Nr. BR6-5508 informavo Asociaciją, kad Agentūra anuliavo užstatų nusavinimą, todėl NMA Sprendimus nusprendė laikyti negaliojančiais.

Agentūra su pareiškėjos skundo reikalavimais nesutinka, laiko juos nepagrįštais ir neteisėtais.

Pasisakydama dėl Sprendimų teisėtumo, Agentūra pirmiausiai pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostatomis, be kita ko, teismas, nagrinėdamas administracines bylas, privalo nustatyti, kuo pasireiškia pareiškėjo nurodytas pažeidimas, t. y. kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti, ar asmuo, kuris kreipėsi dėl pažeistos teisės (intereso) gynimo, turi jo nurodytas teises (įstatymų saugomus interesus), ar šios teisės (interesai) objektyviai yra pažeistos asmens nurodytu būdu. Tik nustatęs nurodytas aplinkybes, teismas gali apginti pareiškėjo teises. Nenustatęs šių aplinkybių, teismas turi atmesti skundą (prašymą) (žr. pvz., LVAT 2023 m. rugsėjo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-472-520/2023).

Agentūra remiamasi LVAT praktika dėl skundo (prašymo) atmetimo pagrindų (žr. pvz., 2023 m. birželio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-544-556/2023), taip pat atkreipia dėmesį į teisminę jurisprudenciją dėl skundo reikalavimo atmetimo išnykus ginčo dalykui (žr. pvz., 2021 m. kovo 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2022-968/2021).

Akcentuojama, kad panaikinus skundžiamus Sprendimus išnyko ginčo dalykas, pareiškėjos skundžiami Sprendimai nebesukuria jokių teisinių pasekmių, todėl pareiškėjos pagrindinio reikalavimo – panaikinti NMA Sprendimus – išnagrinėjimas negali apginti jos pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso.

Agentūros teigimu, jei bylos nagrinėjimo metu nustatoma, kad besikreipęs teisminės gynybos asmuo neturėjo materialiosios reikalavimo teisės arba tokia teisė išnyko, ši aplinkybė reikšminga, priimant atitinkamą procesinį sprendimą dėl bylos baigties. Daroma išvada, kad ginčo dalykas objektyviai išnyko panaikinus Sprendimus (pašalinus jų teisinius padarinius), pareiškėja nebeturi materialiosios reikalavimo teisės, o jos nurodomi argumentai neturi teisinės reikšmės, todėl skundas turi būti atmetas.

Į pareiškėjos skundo prašymą įpareigoti Agentūrą priimti sprendimus dėl Asociacijos pateiktų mokėjimo prašymų, pažymi, kad 2022 m. kovo 21 d. Agentūra priėmė sprendimus „Dėl mokėjimų sustabdymo“ Nr. 2A-(8.13)-003 ir Nr. 2A-(8.13)-004 ir juose buvo nurodyta jų apskundimo tvarka. Anot Agentūros, akivaizdu, kad pareiškėja nepasinaudojo teise apskusti sprendimus, t. y. nesiekė apginti savo galimai pažeistų teisių, todėl skunde nurodytas reikalavimas įpareigoti Agentūrą nedelsiant savo kompetencijos ribose priimti sprendimus dėl Asociacijos pateiktų mokėjimo prašymų, kuriuos būtų galima skusti teisės aktų numatyta tvarka, yra nepagrįstas ir neteisėtas.

Agentūros įsitikinimu, pareiškėjos skunde išdėstytas reikalavimas Agentūrai kyla iš 2022 m. kovo 21 d. priimtų ir pareiškėjai įteiktų sprendimų, kurių apskundimo tvarka bei terminai buvo aiškiai nurodyti. Pareiškėja, žinodama tiek sprendimų turinį, tiek galimybes juos ginčyti įstatymų nustatyta tvarka, nesiėmė veiksmų dėl savo galimai pažeistų teisių gynimo. Pareiškėjos reikalavimai, pasibaigus teisės aktuose numatytiems apskundimo terminams, įpareigoti Agentūrą priimti naujus sprendimus, prieštarauja teisiniam reglamentavimui ir teisės principams. Pareiškėjos neveikimas negali sudaryti pagrindo tenkinti jos pareikštą reikalavimą, todėl turi būti vertinamas kaip neteisėtas ir nepagrįstas.

Skundas atmestinas.

Ginčas šioje byloje kilo dėl NMA 2025 m. spalio 10 d. sprendimo Nr. BR6-4956 „Dėl užstato nusavinimo“ (minėta, Sprendimas Nr. 1) ir sprendimo Nr. BR6-4957 „Dėl užstato nusavinimo“ (minėta, Sprendimas Nr. 2, abu kartu – Sprendimai), kuriais prašoma pareiškėjos pervesti [duomenys neskelbtini] Eur ir [duomenys neskelbtini] Eur nusavinamų užstatų sumas į NMA sąskaitą, teisėtumo.

Byloje esančiais rašytiniais įrodymais nustatyta, kad pareiškėja kartu su Agentūra pasirašė 2020 m. balandžio 20 d. dotacijos susitarimą Nr. [duomenys neskelbtini] (minėta, Kinijos sutartis) dėl Informavimo apie Europos mėsos gaminius ir jų pardavimo skatinimo Kinijoje, Honkonge, Makao, Azerbaidžane ir Ukrainoje programos (minėta, Kinijos programa) ir 2020 m. balandžio 20 d. dotacijos susitarimą Nr. [duomenys neskelbtini] (minėta, JAV sutartis) dėl Informavimo apie Europos mėsos gaminius ir jų pardavimo skatinimo JAV rinkoje programos (minėta, JAV programa).

Pareiškėja 2025 m. spalio 10 d. gavo skundžiamus Sprendimus.

Sprendimu Nr. 1 atsakovė informavo, kad pareiškėja neįvykdė įsipareigojimų pagal 2020 m. gegužės 20 d. garantinį raštą Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2020 m. gegužės 22 d. pakeitimu Nr. 1 ir su 2024 m. vasario 27 d. pakeitimu Nr. 2) ir 2020 m. gegužės 20 d. garantinį raštą Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2024 m. kovo 5 d. pakeitimu Nr. 1), todėl Agentūra 2025 m. spalio 9 d. priėmė sprendimą Nr. 2A-8.13 Mr-963, kuriuo vadovaujantis buvo nusavinti užstatai – [duomenys neskelbtini] Eur ir [duomenys neskelbtini] Eur. NMA aptariamą raštu prašė pareiškėjos per 30 kalendorinių dienų nuo Sprendimo Nr.1 išsiuntimo dienos pervesti [duomenys neskelbtini] Eur nusavinamų užstatų sumą į NMA sąskaitą.

Sprendimu Nr. 2 NMA informavo pareiškėją, kad ši neįvykdė įsipareigojimų pagal 2020 m. gegužės 20 d. garantinį raštą Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2024 m. vasario 28 d. pakeitimu Nr. 1) ir 2020 m. gegužės 20 d. garantinį raštą Nr. [duomenys neskelbtini] (su 2024 m. kovo 5 d. pakeitimu

Nr. 1), todėl Agentūra 2025 m. spalio 9 d. priėmė sprendimą Nr. 2A-8.13 Mr-962, kuriuo vadovaujantis buvo nusavinti užstatai – [duomenys neskelbtini] Eur ir [duomenys neskelbtini] Eur. Pareiškėjos prašyta per 30 kalendorinių dienų nuo šio rašto išsiuntimo datos pervesti [duomenys neskelbtini] Eur nusavintamų užstatų sumą į nurodytą NMA sąskaitą.

Pareiškėja, nesutikdama su Sprendimais, kreipėsi su skundu į Komisiją. Skundas grindžiamas tuo, kad NMA nenurodė, kokių įsipareigojimų pagal garantinius raštus Asociacija neįvykdė. Sprendimų priėmimo metu banko garantijos galiojo iki 2025 m. lapkričio 20 d. Nurodo, kad pareiškėjai pateikus Agentūrai naujas banko garantijas [duomenys neskelbtini] Eur ir [duomenys neskelbtini] Eur sumoms, kurios galioja iki 2027 m. vasario 20 d., atsakovė neturi jokio faktinio ar teisinio pagrindo nusavinti sumokėtą išankstinį mokėjimą.

Dėl pareiškėjos reikalavimo panaikinti atsakovės Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Sprendimus.

Atsakovė, vadovaudamasi Agentūros 2025 m. lapkričio 12 d. Raštu Nr. 1, 2025 m. lapkričio 14 d. raštu Nr. BR6-5508 „Dėl užstato nusavinimo“ informavo pareiškėją, kad anuliavo užstatų nusavinimą, todėl Sprendimas Nr. 1 laikytinas negaliojančiu. Pareiškėja taip pat informuota, kad negaliojančiu laikytinas ir Sprendimas Nr. 2, nes, vadovaujantis Agentūros Raštu Nr. 2, NMA anuliavo užstatų nusavinimą.

Taigi, iš aukščiau išdėstyto matyti, kad pareiškėjos skundo reikalavimas panaikinti NMA Sprendimus dėl užstatų nusavinimo buvo patenkintas, t. y. ginčo dalykas išnyko.

Vadovaujantis LVAT praktika, viešojo administravimo subjektui pačiam pašalinus trukdžius dėl ginčijamos teisės realizavimo, teismas (*šiuo atveju Komisija*) nebeturi nei faktinio, nei teisinio pagrindo priimti sprendimą, kuriuo būti tik patvirtinta pareiškėjo ginčijama teisė ar įstatymų saugomas interesas; materialinių teisinių prielaidų ginti asmens pažeistą teisę ar įstatymo saugomą interesą nebuvimas yra pagrindas skundą atmesti (žr. pvz. LVAT 2012 m. gruodžio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A822-3039/2012, LVAT 2014 m. lapkričio 3 d. nutartį administracinėje byloje A-822-1279/2014, 2023 m. birželio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-544-556/2023). Administracinių teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad išnykus ginčo dalykui, skundo reikalavimas yra atmestinas, o su šiuo reikalavimu susijusių argumentų bei motyvų vertinimas teisiškai yra nereikšmingas (žr. pvz. LVAT 2021 m. kovo 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2022-968/2021).

Dėl pareiškėjos skundo reikalavimo įpareigoti trečiąjį suinteresuotą asmenį Žemės ūkio agentūrą prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos savo kompetencijos ribose priimti sprendimus dėl pareiškėjos pateiktų mokėjimo prašymų, kuriuos būtų galima skusti teisės aktu numatyta tvarka.

Komisija pažymi, kad pareiškėja Komisijai gali pareikšti tik tokius reikalavimus ir prašyti taikyti tik tokį teisminės gynybos būdą, kuris neviršytų Komisijai įstatymais suteiktų įgalinimų ir kompetencijos. Reikalavimas (-ai) turi būti toks (-ie), kuriuo (-ais) remiantis priimtas Komisijos sprendimas sukeltų atitinkamas teises pasekmes kitai bylos šaliai ir nekiltų abejonių dėl galimybės jį įvykdyti, t. y. pašalinti padarytą teisės ar teisėtų interesų pažeidimą įpareigojant atsakovą (ginčo šalį) įvykdyti konkrečius veiksmus.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 7 straipsnyje nurodyti privalomieji skundo padavimo reikalavimai, įskaitant ir pareiškėjo keliamo reikalavimo nurodymą (IAGNTĮ 7 straipsnio 2 dalies 8 punktas).

IAGNTĮ 20 straipsnyje apibrėžta Komisijos kompetencija, t. y. kokius sprendimus ji gali priimti: 1) atmesti skundą (prašymą) kaip nepagrįstą; 2) panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį; 3) panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį ir įpareigoti viešojo administravimo subjektą per administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą; 4) įpareigoti viešojo administravimo subjektą pašalinti padarytą pažeidimą ar įvykdyti kitą administracinių ginčų komisijos nurodymą.

Pagal IAGNTĮ 13 straipsnio 1 dalį, bylos šalimis laikomi: pareiškėjas (skundą (prašymą) padavęs subjektas); atsakovas (viešojo administravimo subjektas, kurio individualūs administraciniai

aktai arba veiksmai (neveikimas) ar vilkinimas atlikti veiksmus skundžiami); tretieji suinteresuoti asmenys (tie, kurių teisėms ar pareigoms bylos sprendimas gali turėti įtakos). Ginčo šalimis laikomi pareiškėjas ir atsakovas.

Pareiškėja skunde Komisijai atsakovu nurodė viešojo administravimo subjektą, kuris priėmė skundžiamus Sprendimus – t. y. NMA, tačiau suformulavo ir atskirą savarankišką reikalavimą savo iniciatyva į bylą įtrauktam trečiajam suinteresuotam asmeniui – Agentūrai. Iš aptarto teisinio reguliavimo matyti, kad Komisija, išnagrinėjusi bylą ir priimdama sprendimą byloje, įpareigojimą atlikti atitinkamus veiksmus gali nustatyti tik atsakovui – viešojo administravimo subjektui, kurio individualūs administraciniai aktai arba veiksmai (neveikimas) ar vilkinimas atlikti veiksmus yra skundžiami, bet negali nustatyti jokių reikalavimų kitos procesinės padėties subjektui – trečiajam suinteresuotam asmeniui. Komisija pažymi, kad nepaisant to, jog skundžiami Sprendimai jau yra panaikinti ir nebegaliojantys, susipažinus su į bylą pateiktais procesiniais dokumentais, nustatyta, kad reikalavimas Agentūrai priimti sprendimus dėl pareiškėjos pateiktų mokėjimo prašymų, kuriuos būtų galima skųsti teisės aktų numatyta tvarka, nėra susijęs su skundžiamais Sprendimais, todėl tokio reikalavimo nagrinėjimas negali būti šio administracinio ginčo dalyku. Ginčas kilo dėl atsakovės, bet ne dėl Agentūros veiksmų. Jeigu pareiškėja mano, kad Agentūra neatlieka tam tikrų veiksmų pagal savo kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti ir galimai pažeidė pareiškėjos teises, pastarąsias turėtų ginti administracinių bylų teisenos tvarka teikiant naują skundą ir atsakove traukiant Agentūrą.

LVAT savo praktikoje yra išaiškinęs, jog teisė paduoti skundą ir teisė į skunde iškeltų reikalavimų patenkinimą yra dvi skirtingos sąvokos. Skundo priėmimo ir bylos iškėlimo stadijoje nėra ir negali būti patikrinama, ar asmuo, kuris kreipėsi teisminės gynybos, turi materialiąją teisę į skundą (prašymą), t. y. negalima atsisakyti priimti skundo (prašymo) dėl materialiojo teisinio pobūdžio motyvų – materialiosios reikalavimo teisės neturėjimo. Materialiojo teisinio pobūdžio aplinkybės, susijusios su pareiškėjo teise į reikalavimo patenkinimą, turi būti analizuojamos bylos nagrinėjimo iš esmės metu. Jei bylos nagrinėjimo metu nustatoma, kad besikreipęs teisminės gynybos asmuo neturėjo materialiosios reikalavimo teisės arba tokia teisė išnyko, ši aplinkybė reikšminga, teismui priimant byloje atitinkamą procesinį sprendimą dėl bylos baigties. (žr. pvz., LVAT 2011 m. rugsėjo 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-321/2011). Šiuo atveju skundas dalyje dėl antrojo reikalavimo atmestinas, nes jis negali būti nagrinėjamas Komisijoje.

Atsižvelgiant į aptartų teisinių ir faktinių aplinkybių visumą, Komisija konstatuoja, kad pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X asociacijos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė